

У I кварталі 2023 року банківський сектор надалі успішно проходив кризу, зберігав високу ліквідність та генерував прибутки. Збільшення фондування відбувалося за рахунок коштів бізнесу, обсяги гривневих коштів населення майже не змінилися. Однак намітилася тенденція до зростання обсягів строкових вкладів населення у гривні. Тривало збільшення обсягів чистих активів сектору. Проте чистий кредитний портфель скорочувався надалі, передусім через кволий попит на кредити. Водночас збільшилися вкладення в ОВДП та депозитні сертифікати НБУ. Значні процентні доходи від високоякісних ліквідних активів та збереження надходжень від бізнес-кредитів забезпечили зростання процентного доходу сектору. Процентні витрати зростали повільніше, тож операційна ефективність банків підвищилася. Завдяки поліпшенню економічного середовища збільшення частки непрацюючих кредитів та витрати на резервування були незначними. Ці фактори зумовили прибуток сектору. Ризики, передусім кредитний, залишаються високими. Для оцінки реальної якості портфеля та потреби в капіталі НБУ розпочав оцінку стійкості сектору.

Структура сектору

У I кварталі 2023 року кількість діючих банків зменшилася на 2 до 65: у лютому до категорії неплатоспроможних віднесено банк “Форвард”, а у березні відкликана банківська ліцензія в “Айбокс банку” та розпочато процедуру його ліквідації через систематичне порушення цим банком вимог у сфері фінансового моніторингу. Частка цих фінустанов в активах платоспроможних банків становила 0.1% у кожній, тож виведення їх з ринку не вплине на стабільність банківського сектору України.

За I квартал частка державних банків зросла ще на 0.3 в. п. до 50.9%. Рівень концентрації сектору збільшувався через швидше зростання чистих активів більших банків.

Активи

Обсяг чистих активів платоспроможних банків зріс за I квартал на 3.2%. Передусім збільшилися обсяги коштів в НБУ у відповідь на поетапне підвищення нормативів обов'язкового резервування за коштами клієнтів. Вкладення в ОВДП також зростали. Частково попит на державні облігації поживавив дозвіл банкам покривати частину загального обсягу обов'язкових резервів за рахунок бенчмарк-ОВДП.

Чистий гривневий корпоративний кредитний портфель і далі скорочується зі свого піку в червні минулого року. Зокрема, за I квартал його обсяг знизився: для гривневих кредитів – на 4.8%, для валютних – на 5.5% у доларовому еквіваленті. Таке зниження відбулося у всіх групах банків. Попит на позики залишається пригніченим. Кредитування триває переважно в межах програми “Доступні кредити 5-7-9%”, дизайн якої було оновлено в березні 2023 року. Поточна заборгованість позичальників за програмою зросла на 10.4% кв./кв. Однак зростання гривневого кредитного портфеля завдяки програмі “Доступні кредити 5-7-9%”, передусім у сільському господарстві та торгівлі,

нівелювалося більшими сумами погашення раніше виданих кредитів. Надані в межах програми кредити формують близько третини працюючого валового гривневого корпоративного кредитного портфеля банків.

Зниження обсягів чистого роздрібного гривневого кредитного портфеля в I кварталі уповільнилося до 1.9% передусім завдяки зростанню портфеля у ПриватБанку. Основна причина зниження в цілому – повільне нове кредитування, яке не компенсує погашення раніше наданих позик. Зокрема, попри зростання у I кварталі обсягу іпотечних кредитів у межах програми “eОселя” під 3% суму 0.6 млрд грн чистий гривневий портфель за іпотекою все одно скоротився на 0.8% кв./кв.

Визнання банками кредитних втрат унаслідок війни уповільнилося. У цілому за квартал питома вага непрацюючих кредитів підвищилася на 0.7 в. п. до 38.8%, з лютого 2022 року – на 12.2 в. п. Частка непрацюючих кредитів фізичним особам зростала за перші три місяці 2023 року швидшими темпами – на 1.6 в. п.

Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків за I квартал зросли на 2.1% внаслідок активного нарощення коштів бізнесу та населення. Кошти клієнтів вже формують понад 90% фондування банків. Частка дорогого рефінансування НБУ в структурі зобов'язань знизилася вдвічі – до 0.9% (рівень середини 2020 року). Валовий зовнішній борг банків за підсумками 2022 року знизився на 39.7% до 2.1 млрд дол. США (рівень 2004 року).

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб знизились у січні, проте за квартал суттєво не змінилися (-0.2%). Зростання строкових коштів населення у гривні прискорилося – до 9.6% за квартал. Зростання строкових коштів було рівномірним за всіма групами банків (12–13%), крім ПриватБанку (+2.8%). Близько половини нових гривневих строкових вкладів залучається на строк від одного до

шести місяців. Водночас пропозиція депозитів до трьох місяців скорочується, ставки за такими вкладками помітно нижчі, ніж за довгими.

За квартал кошти населення в іноземній валюті зросли на 4.3% завдяки активному приросту строкових вкладів – на 13%. Такій динаміці сприяла купівля валюти із зарахуванням на депозит. Цим інструментом сформовано близько третини нових депозитів. Нарощування коштів найактивніше спостерігалось у січні-лютому, надалі тенденція сповільнилась, а в квітні – розвернулася у зворотному напрямі.

Кошти суб'єктів господарювання у гривні зросли на 7.2%. Приріст за квартал забезпечили передусім державні банки, на 25.6%. Кошти бізнесу у валюті зросли в усіх групах банків – на 12.2% за квартал.

Рівень доларизації коштів клієнтів зріс на 1 в. п. до 36% через стрімкіше зростання строкових коштів у валюті, ніж у гривні.

Процентні ставки

Облікова ставка НБУ залишалася на рівні 25% річних. Однак зміни вимог до обов'язкових резервів стимулювали банки подовжувати строковість клієнтських залучень. Тож банки надалі конкурували за кошти клієнтів, піднімаючи депозитні ставки як для фізичних осіб, так і бізнесу. В середньому вартість 12-місячних депозитів фізичних осіб зросла за квартал на 1.2 в. п. до 13.9% річних, тримісячних – до 12.4% річних. Спред між тримісячними та річними депозитами упродовж кварталу коливався на рівні понад 1.5 в. п. Вартість коштів суб'єктів господарювання збільшилася до 13.2% річних. Високі ставки за депозитами бізнесу пропонували державні (крім ПриватБанку) та приватні вітчизняні банки, зокрема державним підприємствам на строк більше одного місяця.

Вартість кредитів майже стабілізувалася: упродовж кварталу ставки за споживчими кредитами фізичним особам коливалися в середньому близько 30% річних, за кредитами суб'єктам господарювання – близько 20% річних. Трохи вищими ставки були за кредитами великим підприємствам як таким, що генерують вищий ризик концентрації для банку та не підпадають під обмеження програми “Доступні кредити 5-7-9%”.

Фінансові результати та капітал

У I кварталі сектор отримав дуже високий прибуток – 34 млрд грн. Близько половини прибутку сектору забезпечив ПриватБанк. Але навіть без найбільшого банку країни показник ROE сектору був високим – 42.5%. Передусім це спричинено значним зростанням процентного доходу, у першу чергу від цінних паперів, за незначних відрахувань у резерви. Отримані прибутки повинні допомогти сектору відновити капітал та надалі брати активну участь у фінансуванні відновлення економічного відновлення. Збитковими за квартал було лише п'ять малих банків із сукупним збитком 0.04 млрд грн.

Процентні доходи зросли суттєвіше, ніж витрати, переважно завдяки вкладенню вільної ліквідності у дохідні депозитні сертифікати НБУ та ОВДП. Скорочення доходів від роздрібного кредитування балансувалося збільшенням доходів від кредитування бізнесу. Процентні витрати банків внаслідок підвищення ставок за депозитами суттєво зросли. Передусім – на суб'єктів господарювання, що вдвічі перевищили витрати на фізичних осіб. Зростання частково компенсувалося зменшенням витрат на обслуговування кредитів рефінансування. Чистий процентний дохід за квартал зріс на 41.4% у річному обчисленні.

Обстріли енергетичної інфраструктури на початку року та сезонний фактор помірно позначилися на динаміці чистого комісійного доходу. За I квартал він скоротився на 15% порівняно з попереднім кварталом, хоча у річному обчисленні зріс на 20.4%. Збільшення операційного доходу додатково підтримав прибуток від операцій купівлі-продажу валюти, який зріс у 2.3 раза р/р. Високі темпи зростання основних показників у річному обчисленні були також зумовлені низькою базою порівняння.

Операційна ефективність банків зберігалася високою. Операційні витрати скорочувалися, а доходи – зростали. Співвідношення операційних витрат та операційного доходу (CIR) становило 35.6% порівняно з 54.1% у I кварталі минулого року. За підсумками кварталу операційно прибутковими були 57 установ.

Поліпшення економічних умов, проведені за час воєнного стану реструктуризації та доступ до кредитування в межах державних програм пом'якшили ризик для банків. Тож деякі з них, зокрема три державних, навіть розформували частину резервів. Сукупно чисті відрахування до резервів під кредити за квартал становили лише 1.8 млрд грн (-90.2% р/р), ще 2 млрд грн резервів було сформовано під інші активи.

Перспективи та ризики

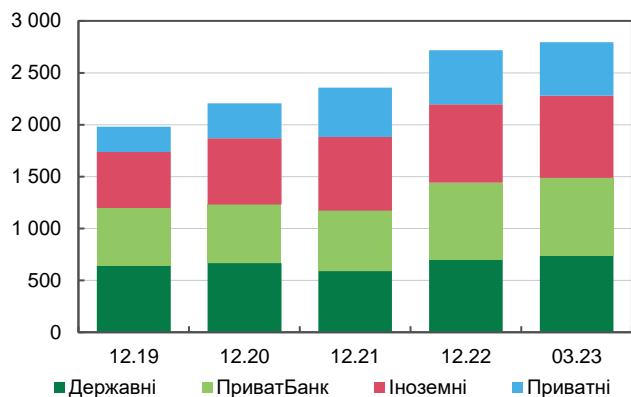
Оскільки кредитний ризик залишається ключовим для банків, НБУ розпочинає оцінку стійкості банків та банківського сектору для з'ясування реальної якості кредитного портфеля та оцінки ймовірної потреби у капіталі. Цьогоріч оцінку пройдуть 20 найбільших фінустанов. На початку 2024 року банки, у яких буде виявлено потребу в капіталі, складатимуть програми заходів для відновлення капіталу. З урахуванням поточних результатів сектору ключовим заходом має стати забезпечення операційної прибутковості.

Триває посилення ролі державних банків, що збільшує ризики концентрації та може ускладнювати подальшу їх приватизацію. Для зниження цих ризиків необхідно дотримуватися стратегії скорочення державної частки у секторі відповідно до домовленостей України з МВФ. Однією з передумов є збереження доступу банків усіх груп до державних програм підтримки кредитування.

Структура сектору

Обсяг загальних активів у I кварталі зріс на 2.9% переважно за рахунок державних банків. У I кварталі кількість працюючих банків зменшилася на два: банк “Форвард” (0.1% чистих активів сектору) було визнано неплатоспроможним та розпочато процедуру його ліквідації через неприведення ним своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України; у “Айбокс банку” (0.1% чистих активів сектору) відкликано банківську ліцензію та розпочато процедуру його ліквідації у зв'язку з порушенням цим банком вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн*

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

Таблиця 1. Кількість банків*

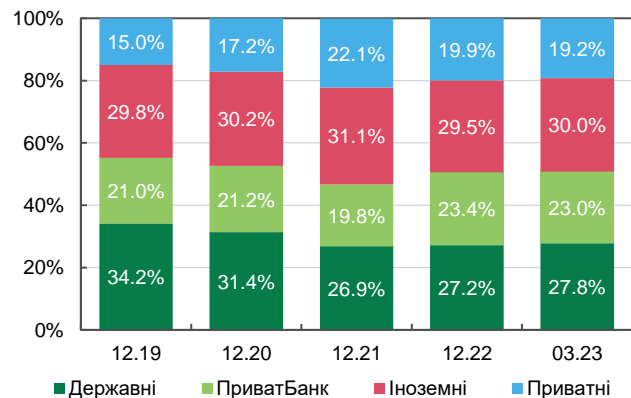
	2019	2020	2021	2022	1.23
Платоспроможні	75	73	71	67	65
Зміна	-2	-2	-2	-4	-2
Державні, у т. ч. ПриватБанк	5	5	4	4	4
Зміна	0	0	-1	0	0
Іноземні	20	20	20	16	15
Зміна	-1	0	0	-4**	-1
Приватні	50	48	47	47	46
Зміна	-1	-2	-1	0**	-1

* Кількість наведено на кінець відповідного періоду.

** Два банки з іноземним капіталом віднесені до групи приватних. Упродовж 2022 року два інших приватних банки були ліквідовані.

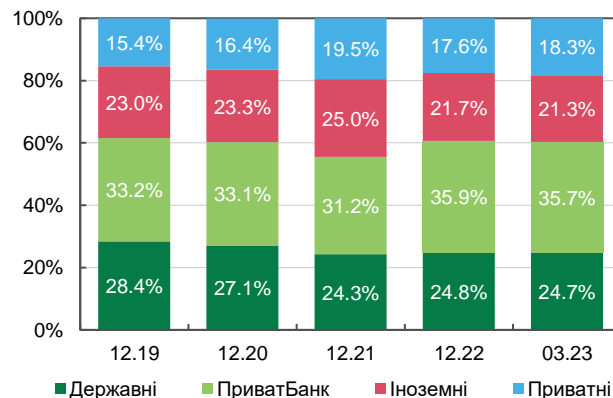
Державні банки, включно з ПриватБанком, надалі становлять понад половину активів сектору – 50.9% за чистими активами, у коштах населення – 60.4%. Дещо зросла частка приватних банків за депозитами фізичних осіб – на 0.7 в. п.

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків*

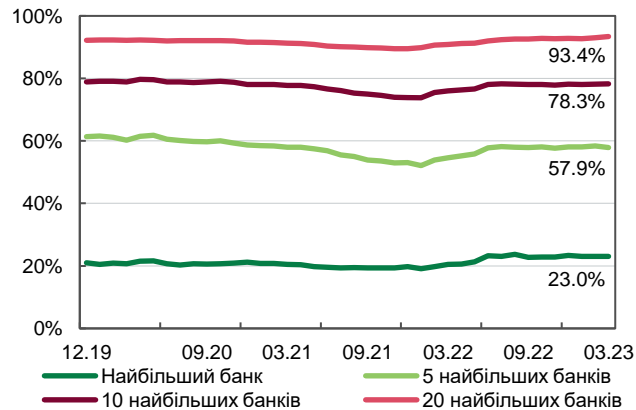
* За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 3. Розподіл депозитів фізичних осіб за групами банків

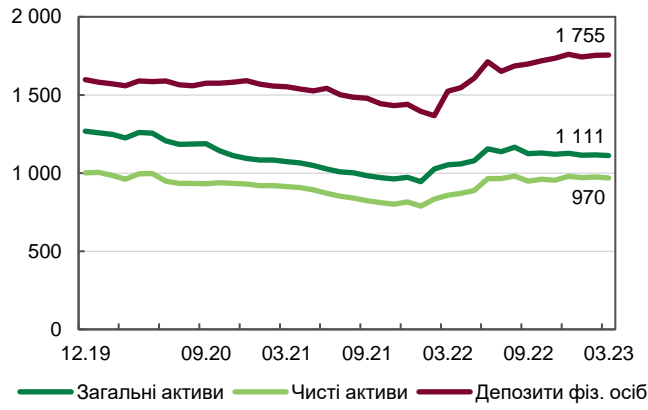

З початку повномасштабної війни частка чистих активів найбільших 5 банків зросла на 3.3 в. п., найбільших 20 банків – на 2.5 в. п. Зокрема, у I кварталі дещо зросла концентрація чистих активів державних та низки іноземних банків у секторі.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору

Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

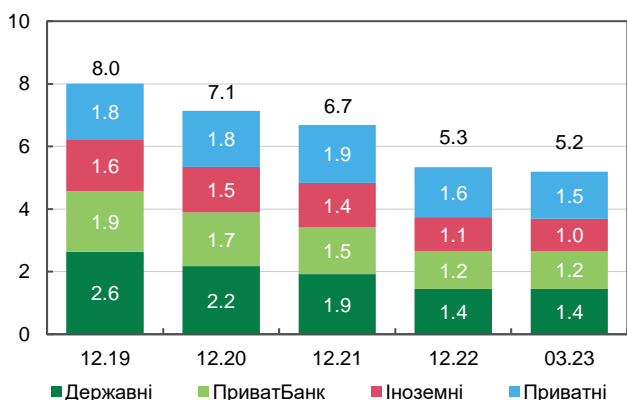

* Індекс Херфіндаля – Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура

У I кварталі кількість структурних підрозділів банків незначно скоротилася. Найбільше відділень закрили приватні та іноземні фінустанови. Нові філії відкривали переважно приватні банки. Загалом за квартал кількість підрозділів зменшилася на 144, найбільше скорочення відбулося в Києві.

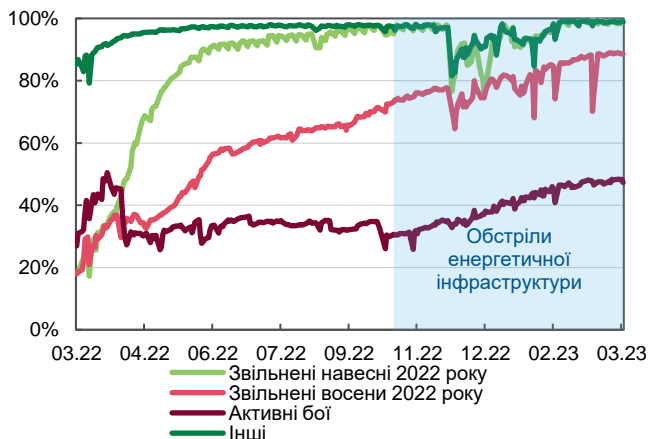
Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

Упродовж I кварталу обстріли енергетичної інфраструктури тривали, однак банки забезпечили стабільну роботу відділень та відновлювали діяльність у раніше деокупованих регіонах.

Графік 8. Частка працюючих відділень системно важливих банків

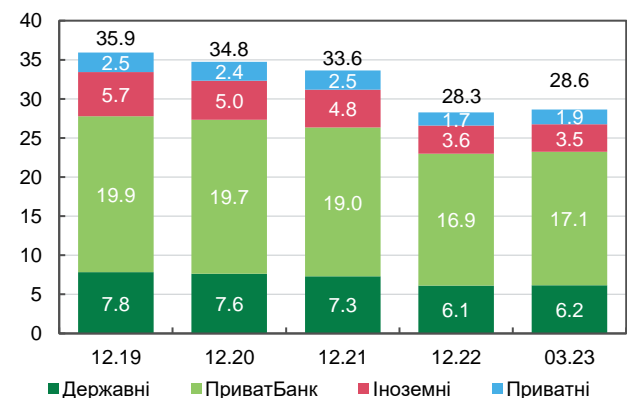

Виділено групи областей: "Звільнені навесні 2022 року": м. Київ, Київська, Сумська, Чернігівська; "Звільнені восени 2022 року": Харківська, Миколаївська; "Активні бої": Донецька, Луганська, Запорізька, Херсонська.

Джерело: опитування системно важливих банків.

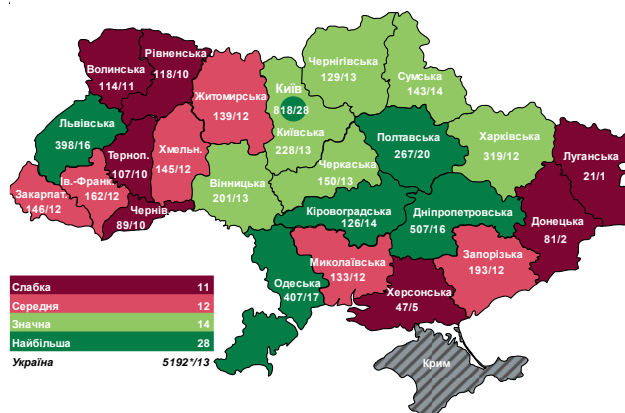
Мережа POS-терміналів відновлюється третій квартал поспіль. У I кварталі найбільшим приростом був у ПриватБанку та приватних банків (+9.1 тис. та +1.6 тис. відповідно). Державні банки дещо скоротили кількість терміналів. Мережа банкоматів трохи розширилася.

Графік 10. Кількість банкоматів* банків, тис. од.

* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

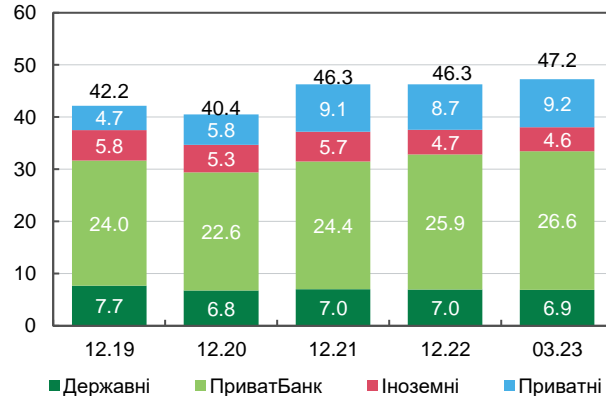
Графік 7. Діючі структурні підрозділи банків в окремих регіонах на 01.04.2023, од./од. на 100 тис. населення*

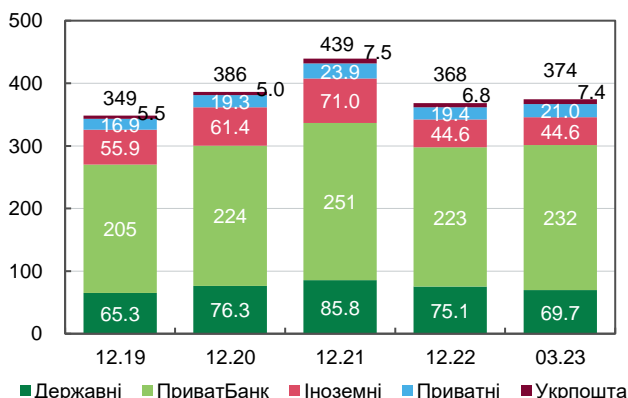
До розрахунку взято наявне населення станом на 1 лютого 2022 року. * Не включено 4 структурних підрозділів (у тому числі 2 закордонних).

Кількість активних платіжних карток надалі збільшується. У I кварталі ПриватБанк та приватні банки були лідерами зростання їхньої кількості.

Графік 9. Кількість активних платіжних карток за групами банків, млн од.

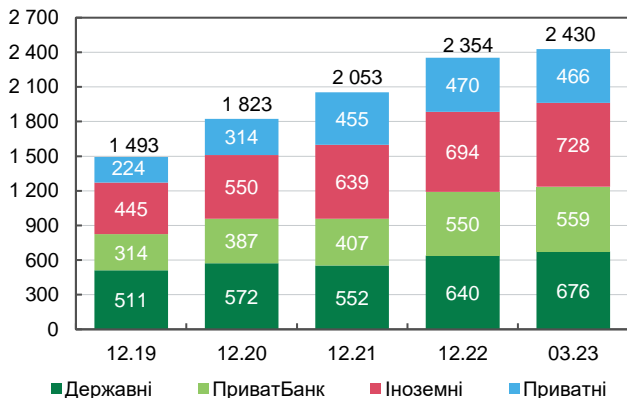
Графік 11. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.

АКТИВИ

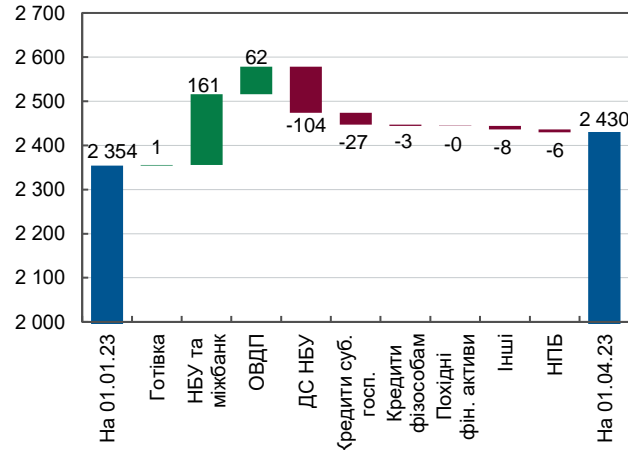
У І кварталі обсяги чистих активів банків збільшилися на 3.2%. Найбільше зросли кошти в НБУ через зростання нормативів обов'язкового резервування банками за коштами на вимогу та коштами на поточних рахунках фізичних та юридичних осіб, а також зростання портфеля ОВДП через дозвіл банкам покривати до 50% від загального обсягу обов'язкового резервування за рахунок бенчмарк-ОВДП.

Графік 12. Чисті активи* за групами банків, млрд грн

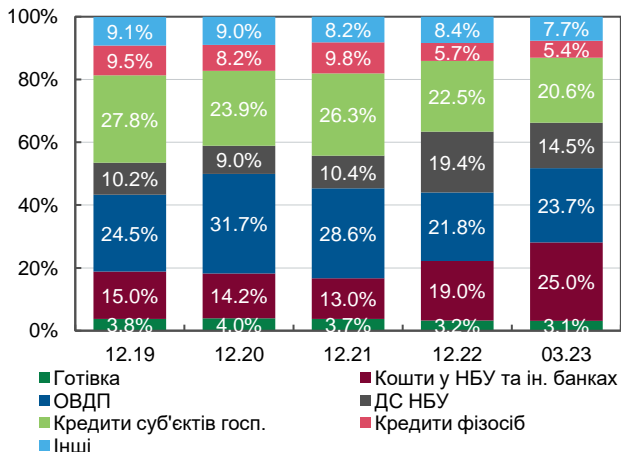
* Скориговані на резерви за активними операціями банків. За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 13. Зміна чистих активів за складовими у I кварталі 2023 року, млрд грн

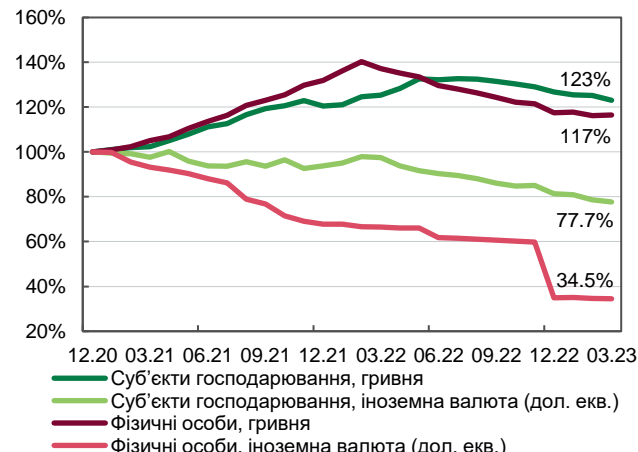
Обсяг валових гривневих кредитів корпораціям третій квартал поспіль знижується, попри зростання обсягів використання державних програм підтримки. Зниження валових гривневих кредитів фізособам уповільнилося. Натомість частка коштів у НБУ та інших банках, а також ОВДП зросли на 7.9 в. п. за одночасного скорочення частки у ДС НБУ на 4.9 в. п.

Графік 14. Структура чистих активів сектору за складовими*

* Скориговані на резерви за активними операціями банків. За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

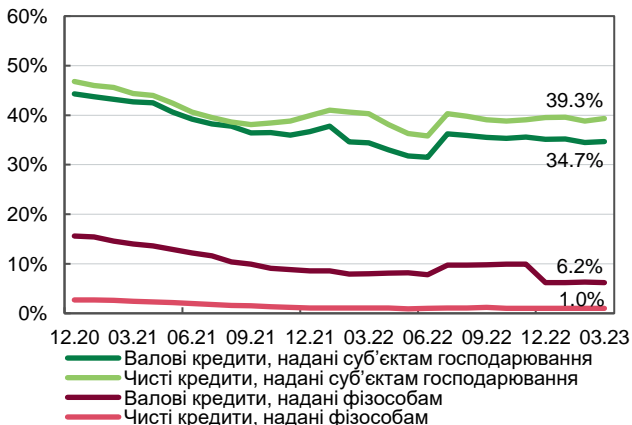
Графік 15. Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2020 = 100%

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

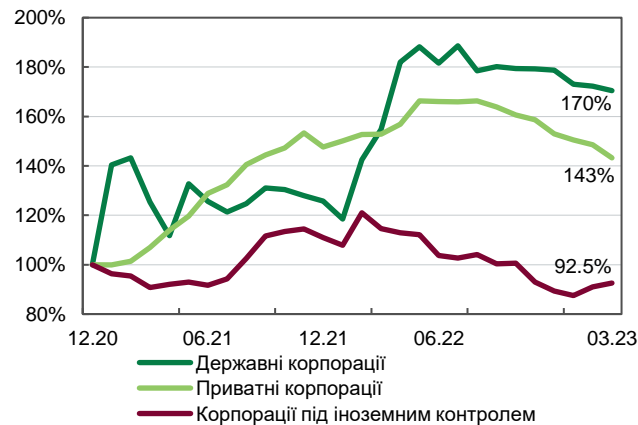
Доларизація чистих кредитів юридичним особам знизилася за I квартал на 0.4 в. п. через швидші темпи зниження кредитів в іноземній валюті.

Графік 16. Частка валютних кредитів

Найпомітніше у I кварталі знизилася чисті кредити приватним корпораціям – на 10 в. п. Водночас зростали чисті кредити корпораціям під іноземним контролем.

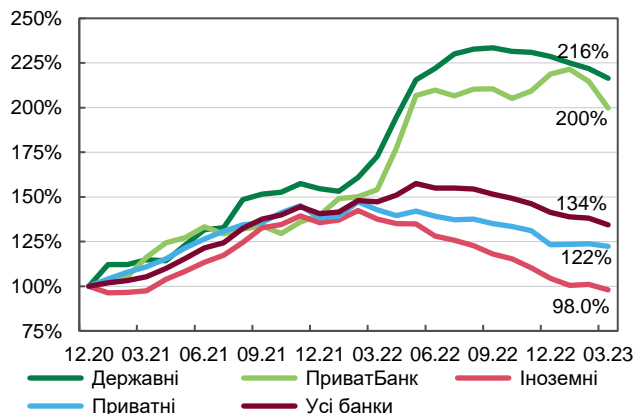
Графік 17. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

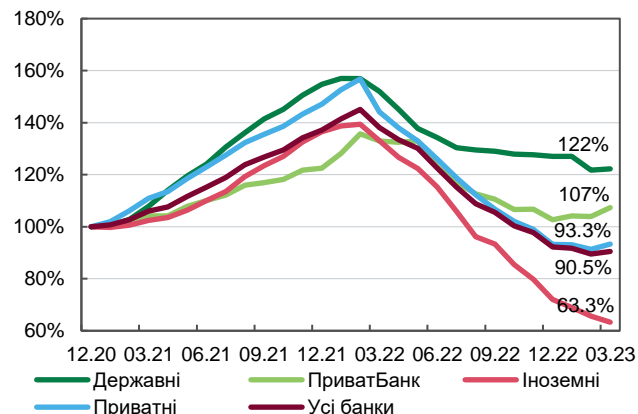
Обсяг чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання знизився на 4.8% за I квартал. Найбільше зниження гривневого кредитування бізнесу відбулося в ПриватБанку та іноземних банках – на 8.4% та 6.2%. Зниження чистих гривневих кредитів фізичним особам уповільнилося до 1.9% у I кварталі, зокрема ПриватБанк продемонстрував зростання кредитування на 4.6%.

Графік 18. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

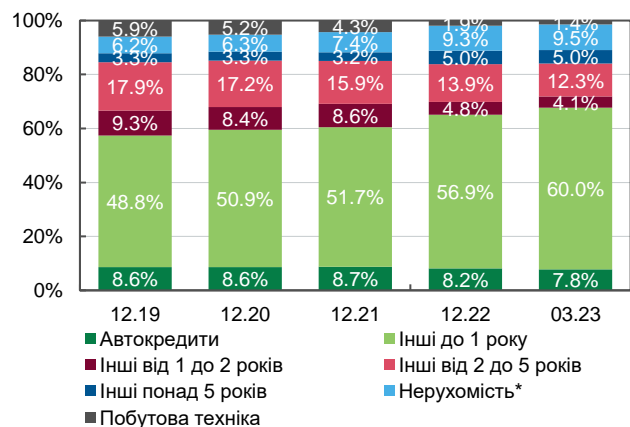
Графік 19. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

У I кварталі у структурі кредитів домогосподарствам зростає частка позик на поточні потреби (до одного року) на 3.1 в. п. за рахунок нових кредитів, на інші цілі обсяги кредитів знизилися.

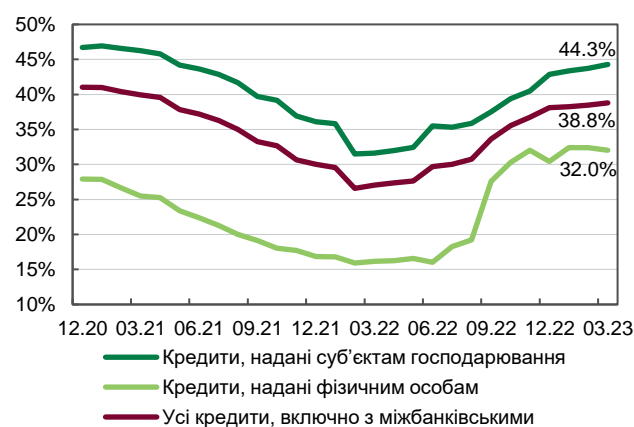
Графік 20. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням

* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

У I кварталі частка непрацюючих кредитів зросла на 0.7 в. п. до 38.8%.

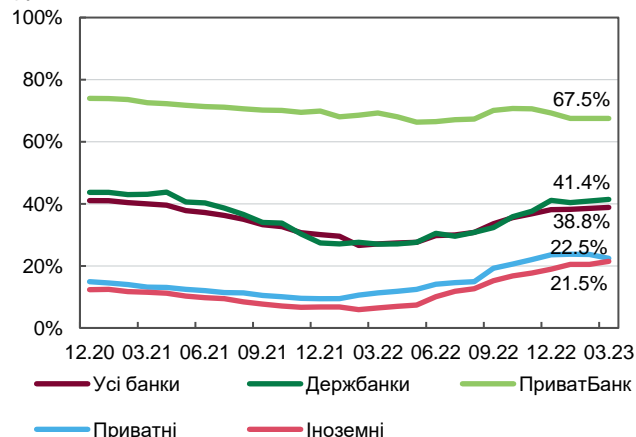
Графік 21. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків*

* Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи включно з фізичними особами-підприємцями.

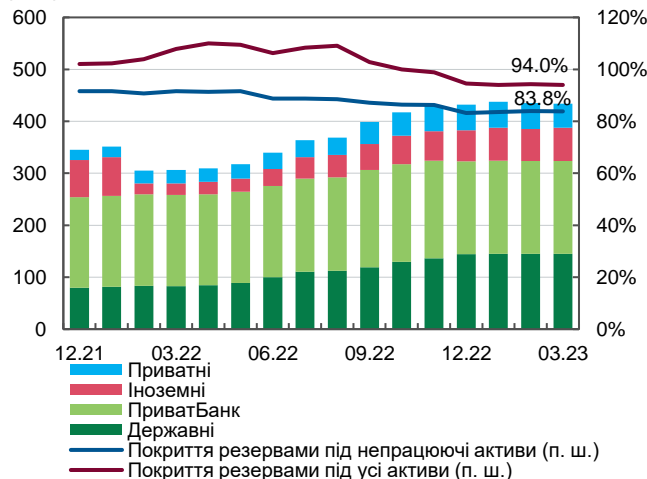
У I кварталі частка непрацюючих кредитів найсуттєвіше збільшилася в іноземних банках – на 2.6 в. п. до 21.5%, водночас у ПриватБанку через нові кредити, надані фізичним особам, частка непрацюючих кредитів дещо знизилася.

Графік 22. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами*

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

Графік 23. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами*

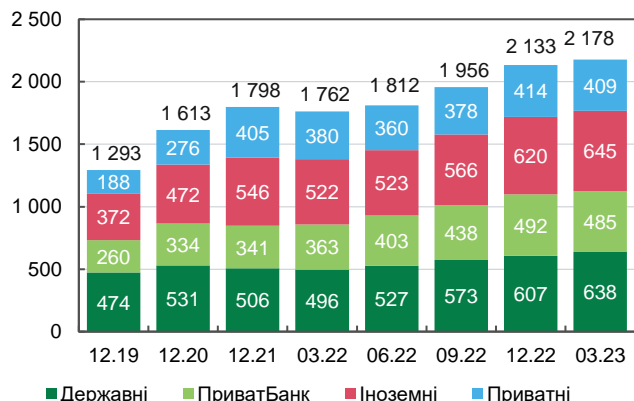

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань. За квартал з урахуванням коригуючих проводок, крім I кварталу.

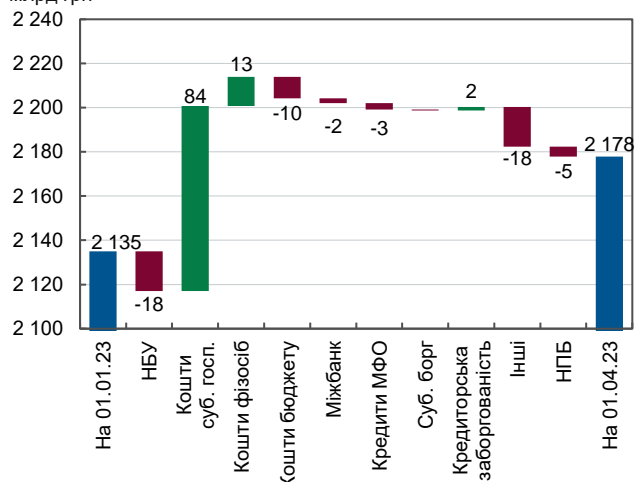
Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків за I квартал збільшилися на 2.1% через вагоме зростання коштів бізнесу та фізосіб. Найактивніше зобов'язання зростали в державних та іноземних банках.

Графік 24. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

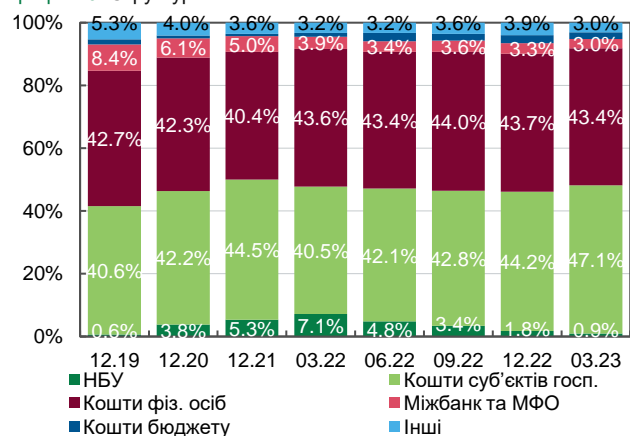

Графік 25. Зміна зобов'язань за складовими у I кварталі 2023 року, млрд грн

Частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань зростає на 2.6 в. п. до 90.4% через стрімкий приріст коштів бізнесу та подальше зменшення частки кредитів рефінансування НБУ.

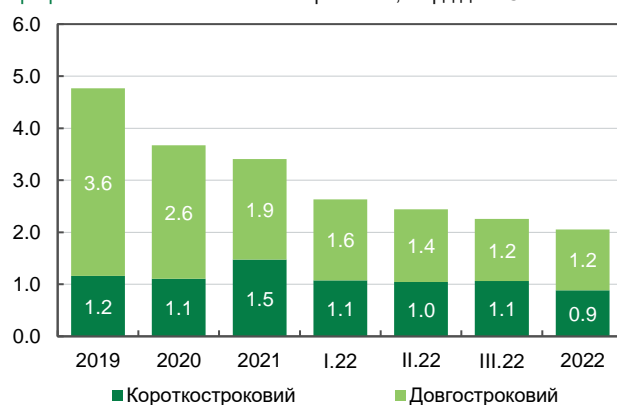
Графік 26. Структура зобов'язань банків*

* У тому числі ощадні сертифікати.

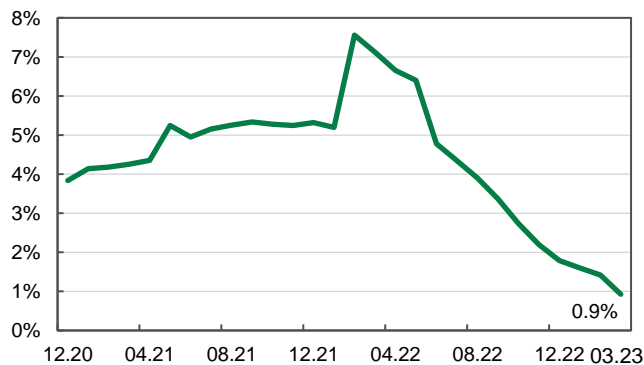
За IV квартал 2022 року валовий зовнішній борг банків знизився на 8.9% (-39.7% р/р) до 2.1 млрд дол. США за рахунок поступового погашення короткострокових зобов'язань.

Графік 27. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

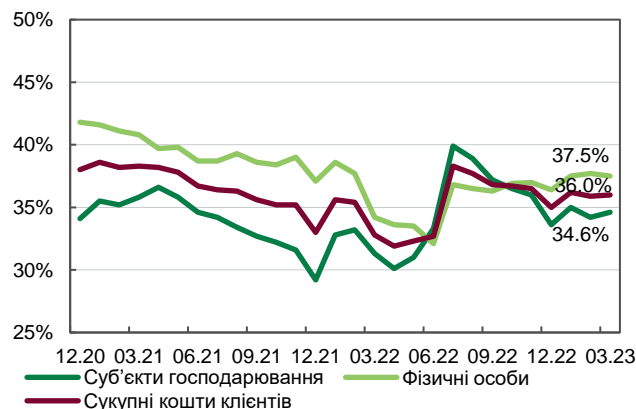
Подальше заміщення банками дорогого рефінансування коштами клієнтів зменшило частку коштів НБУ в зобов'язаннях на 0.9 в. п. до рекордно мінімального рівня з липня 2020 року в розмірі 0.9%.

Графік 28. Частка коштів НБУ в зобов'язаннях банків

Рівень доларизації коштів клієнтів несуттєво збільшився (+1 в. п.) внаслідок активного приросту строкових вкладів у валюті та зменшення частки гривневих коштів на поточних рахунках.

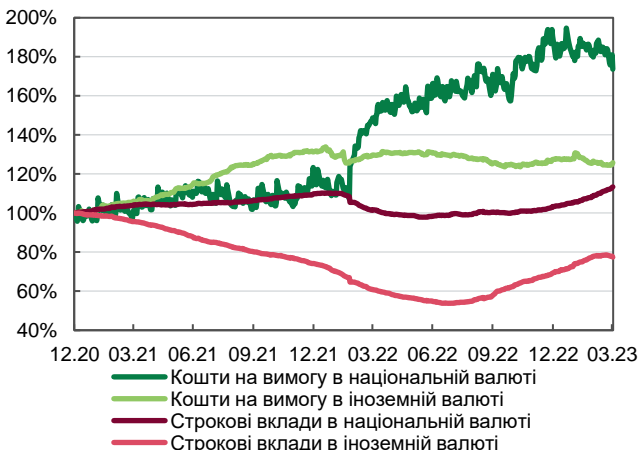
Графік 29. Частка валютних депозитів*

* У банках, платоспроможних на звітну дату.

За квартал обсяг коштів фізичних осіб у гривні майже не змінився (-0.2%), а у валюті зріс на 4.3%. Натомість строкові вклади активно зростали в усіх валютах: на 9.6% у гривні та на 13% у валюті.

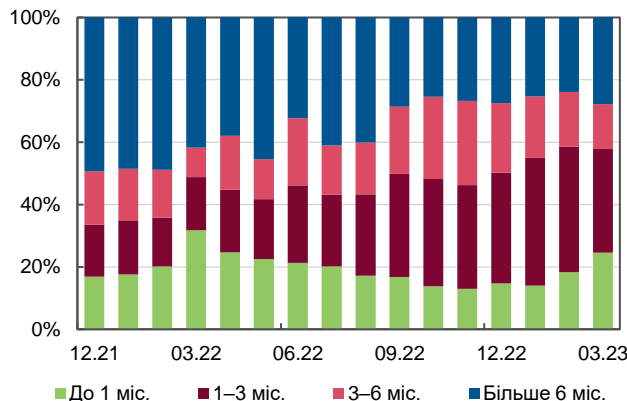
Графік 30. Кошти фізичних осіб, 2020 = 100%*

* Щоденні дані, у банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

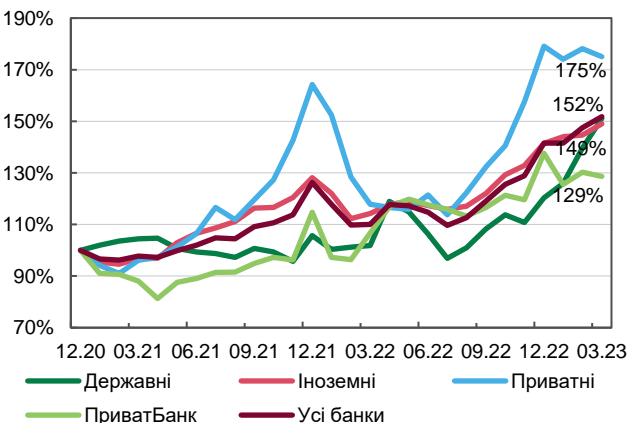
Частка нових короткострокових депозитів до 1 міс. за квартал зросла на 9.9 в. п. Після недовгого зростання частка депозитів терміном 1–3 міс. знову становить третину.

Графік 31. Структура нових строкових депозитів домогосподарств

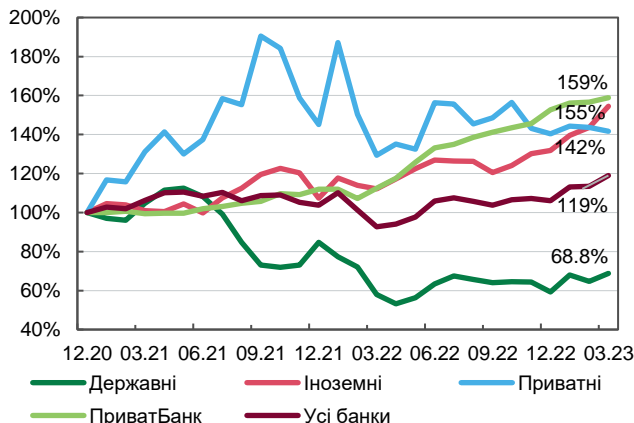
За I квартал гривневі обсяги корпоративних коштів клієнтів зросли на 7.2% за рахунок активного приросту в державних – на 25.6% та іноземних банках – на 5.4%. Кошти бізнесу в іноземних валютах зросли суттєвіше – на 12.2%. Найбільше валютні кошти корпорації наростили іноземні – на 17.2% та державні банки – на 16.1%.

Графік 32. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

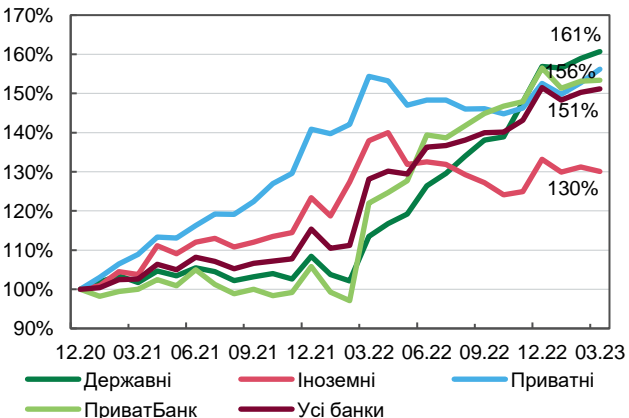
Графік 33. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

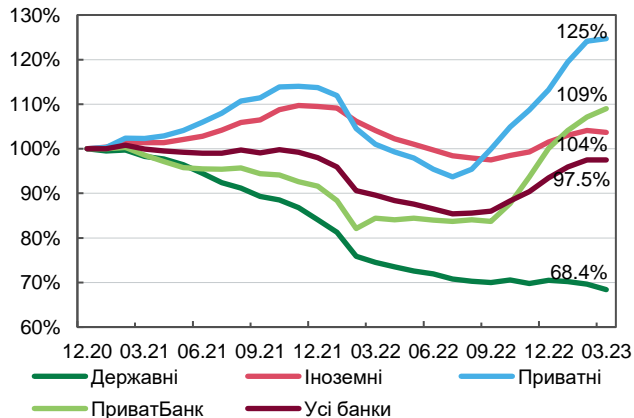
Загалом гривневі кошти населення за квартал майже не змінилися (-0.2%), натомість банки щомісяця активно нарощували строкові вклади фізосіб у гривні – на 9.6% за квартал. Цьому сприяли нові резервні вимоги НБУ. Обсяги коштів населення в іноземних валютах збільшилися на 4.3% за усіма банками, крім державних. Найбільше кошти у валюті залучили приватні банки (+10.2%) та ПриватБанк (8.9%).

Графік 34. Динаміка коштів фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

Графік 35. Динаміка коштів фізичних осіб в іноземних валютах (у дол. еквіваленті) за групами банків, 2020 = 100%*

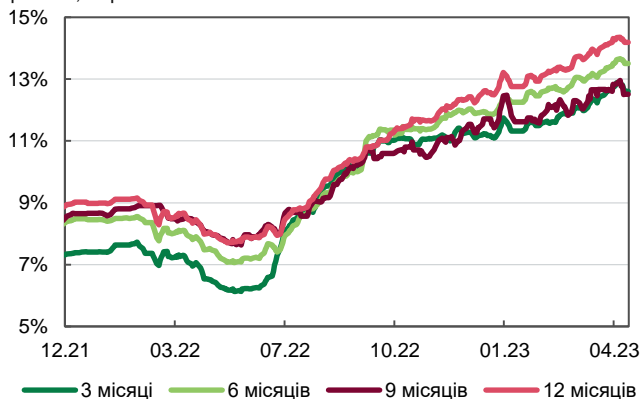

* У банках, платоспроможних станом на 01.04.2023.

Відсоткові ставки

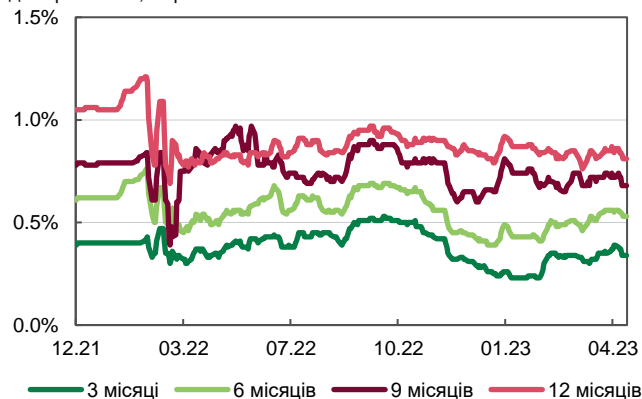
Вартість 12-місячних депозитів у гривнях за I квартал зростає на 1.2 в. п. – до 13.9% річних, 3-місячних – до 12.4% річних, і ще на 0.3 в. п. у квітні. Спред між 3-місячними та 12-місячними депозитами коливався на рівні понад 1.5 в. п.

Графік 36. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

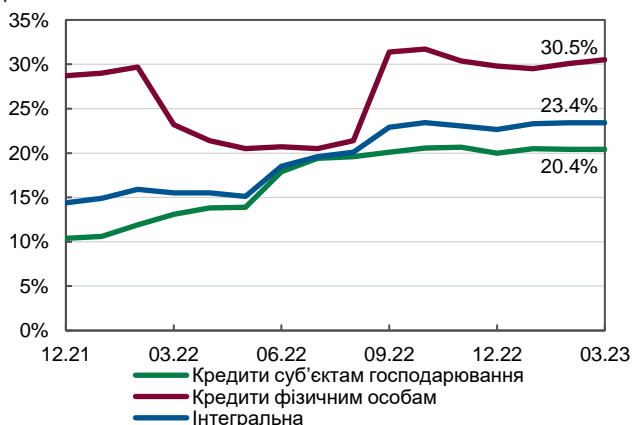
Графік 37. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

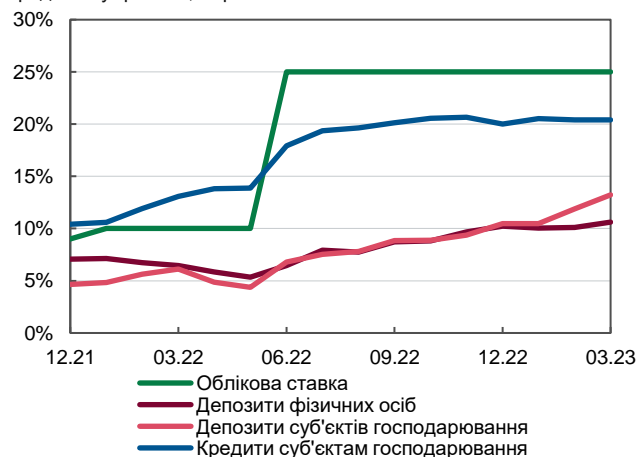
Ставки за кредитами фізичним особам упродовж кварталу коливалися близько 30% річних, за кредитами бізнесу – близько 20% річних. Вартість депозитів суб'єктів господарювання зростає до 13.2% річних. Попри зростання ставок за строковими депозитами середня вартість коштів фізичних осіб майже не змінилася через зростаючу частку дешевших депозитів до одного місяця.

Графік 38. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях, % річних

* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

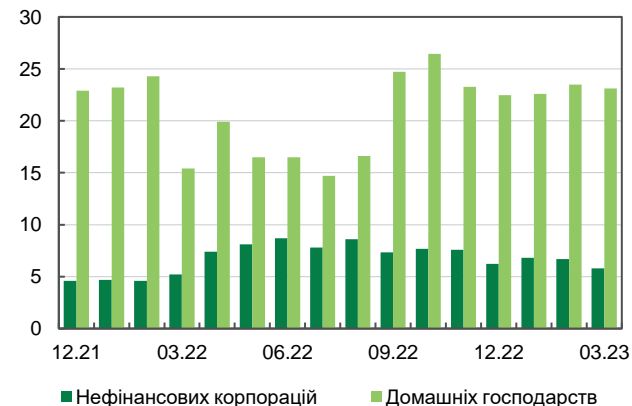
Графік 39. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів* у гривнях, % річних

* За щоденними даними, 5-денна ковзна середня.

Спред між ставками за новими кредитами та депозитами бізнесу знизився внаслідок здорожчання депозитів, у ритейлі – перебував на рівні вище 20 в. п. Процентна маржа почала скорочуватися переважно через зниження процентних доходів до активів.

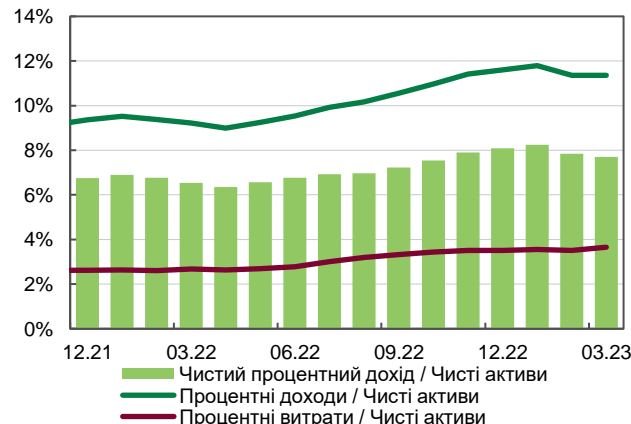
Графік 40. Спред між ставками за новими** кредитами і депозитами, в. п.*

* З урахуванням неплатоспроможних банків.

** До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.

Графік 41. Процентна маржа банків*

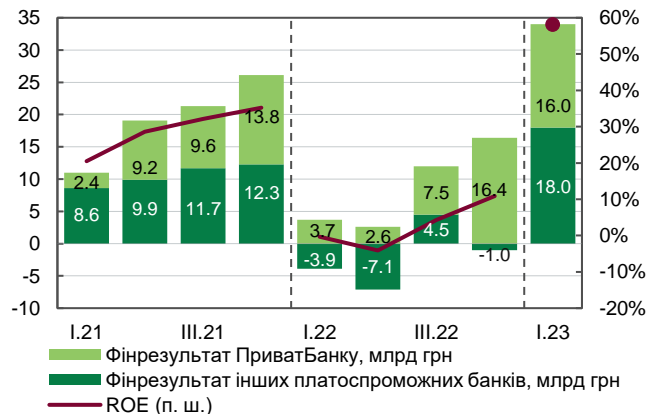

* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати та капітал

За I квартал 2023 року сектор отримав 34 млрд грн прибутку, майже половину цього – ПриватБанк.

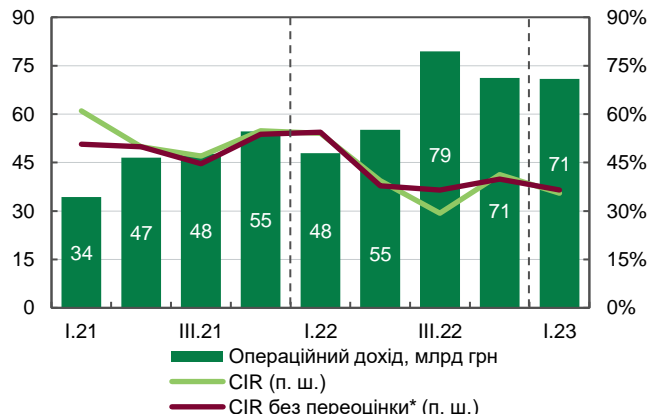
Графік 42. Фінансовий результат* та рентабельність капіталу банків

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Операційна ефективність сектору залишалася високою: CIR* становив 35.6% порівняно з 54.1% торік.

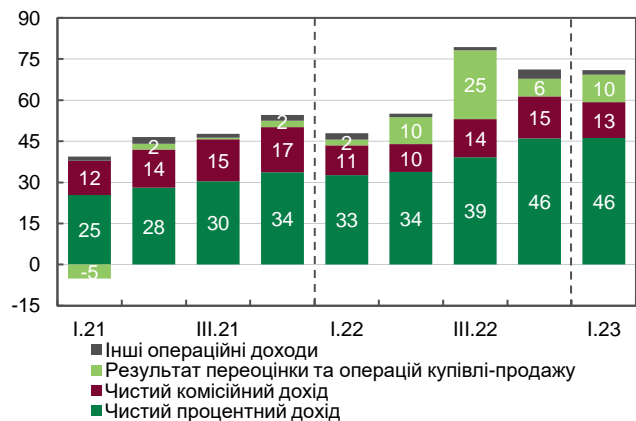
Графік 43. Операційні доходи та операційна ефективність банків

* Валюти, цінних паперів та деривативів. CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

У I кварталі чистий процентний дохід зріс на 41.4% р/р, чистий комісійний дохід – на 20.4% р/р. Також суттєвим був прибуток від купівлі-продажу валюти.

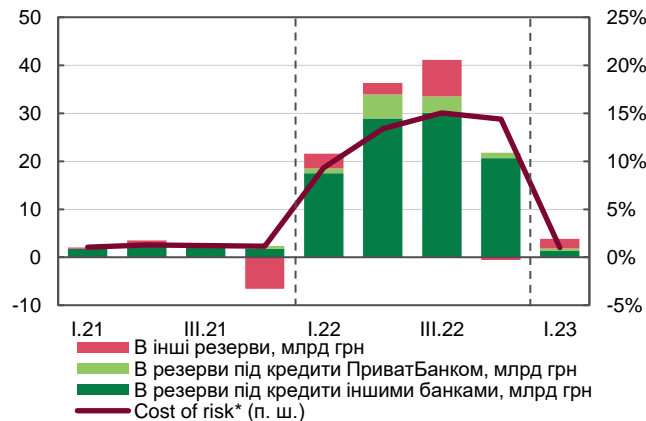
Графік 44. Складові операційного доходу банків за період*, млрд грн

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Відрахування до резервів під кредити у I кварталі становили лише 1.8 млрд грн, або 1% кредитного портфеля. Ще 1.5 млрд грн резервів було сформовано під ОВДП.

Графік 45. Квартальні відрахування в резерви**

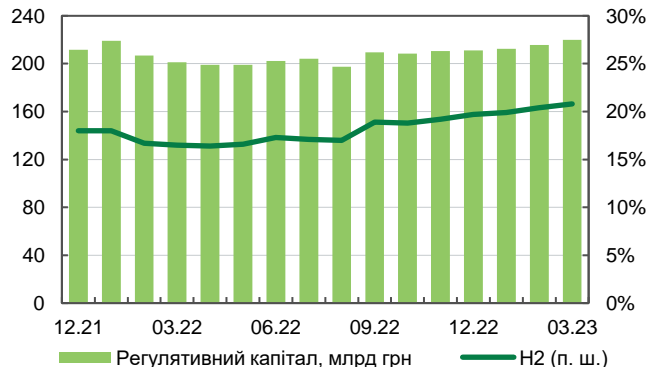

* Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфеля.

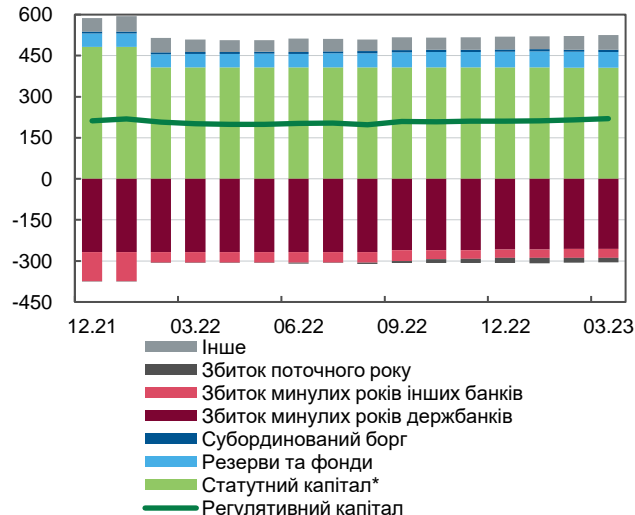
** За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Адекватність регулятивного капіталу упродовж I кварталу зросла на 1.1 в. п., регулятивний капітал сектору – на 4.1% через збільшення розрахункового прибутку поточного року.

Графік 46. Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

Графік 47. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	1.23
Кількість діючих банків	96	82	77	75	73	71	67	65
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²								
Загальні активи	1 737	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 718	2 796
у т. ч. в іноземній валюті	788	755	779	718	746	679	820	871
Чисті активи	1 256	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	2 354	2 430
у т. ч. в іноземній валюті	519	507	495	492	585	583	732	785
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	847	864	919	822	749	796	801	773
у т. ч. в іноземній валюті	437	423	460	381	332	292	281	268
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	477	451	472	415	432	540	529	501
Валові кредити фізичним особам	157	171	197	207	200	243	210	206
у т. ч. в іноземній валюті	83	68	61	38	31	21	13	13
Чисті кредити фізичним особам	76	92	114	143	149	200	134	130
Кошти суб'єктів господарювання ³	413	427	430	525	681	800	943	1 025
у т. ч. в іноземній валюті	177	163	150	191	233	233	317	355
Кошти фізичних осіб ⁴	437	478	508	552	682	727	933	945
у т. ч. в іноземній валюті	239	244	241	238	285	270	340	355
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)								
Загальні активи	10.6%	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	15.3%	24.1%
Чисті активи	0.2%	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	14.6%	23.3%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	2.0%	2.0%	6.3%	-10.6%	-8.8%	6.2%	0.7%	-2.6%
Валові кредити фізичним особам	-10.4%	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	-13.5%	-17.6%
Кошти суб'єктів господарювання ³	18.2%	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	17.9%	43.8%
Кошти фізичних осіб ⁴	8.7%	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	28.4%	23.0%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)								
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	35.5%	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	15.4%	14.5%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	20.0%	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.2%	9.4%
Валові кредити фізичним особам/ ВВП	6.6%	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.5%	4.0%	3.9%
Чисті кредити фізичним особам/ ВВП	3.2%	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	2.6%	2.4%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	17.3%	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	18.2%	19.2%
Кошти фізичних осіб/ ВВП	18.3%	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	18.0%	17.7%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)								
Чисті процентні доходи	44.2	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	151.7	46.2
Чисті комісійні доходи	24.2	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	50.1	13.0
Відрахування в резерви	198.3	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	120.2	3.8
Чистий прибуток/збиток	-159.4	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	22.8	34.1
Довідково: / Memo items:								
Гривень/долар США (середнє за період)	25.55	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	32.34	36.57
Гривень/долар США (на кінець періоду)	27.19	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	36.57	36.57
Гривень/євро (середнє за період)	28.29	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	33.98	39.22
Гривень/євро (на кінець періоду)	28.42	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	38.95	39.78

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату.

² З нарахованими доходами/витратами.

³ Включно з небанківськими фінансовими установами.

⁴ Включно з ощадними сертифікатами.

⁵ ВВП у 2014–2022 рр. без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, окупованих територій у Донецькій та Луганській областях; дані за 2023 рік – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за квітень 2023 року.

⁶ З урахуванням коригуючих проводок.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022, 2023 роки наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних 1-2 невеликих банків, які не подали балансових даних із коригуючими проводками, залежно від дати).

До вибірки належать платоспроможні станом на кожен звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, зазначені банки, що приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком ПриватБанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам.

Приватні банки – банки, власниками істотної участі в яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Зміна за фіксованим курсом означає, що сума інструменту в іноземній валюті розраховується за курсом на початок періоду.

Дані за кредитами та коштами суб'єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
НПБ	Неплатоспроможні банки
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки/збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю
РК	Регулятивний капітал
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
од.	Одиниця(-і)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати/періоду попереднього року
кв/кв	До попереднього кварталу
м/м	До попереднього місяця
суб.	Субординований